

Председник Тадић је узбуркао домаћу а привукао и пажњу светске јавности причом о могућој подели Косова. Ако је то био циљ успео је, а ако није то био циљ тешко је установити шта се хтелo постићи овим и оваквим изјавама у моменту када постоји наша иницијатива у УН. Прво је у ТВ интервјуу РТС-у председник рекао да „је спреман да размишља" и о подели Косова и Метохије као опцији за решење статуса покрајине уколико друге опције не дају резултата. Додао је и да су све опције и иницијативе легитимне.

Како су медији и политичари реаговали на ову изјаву председника? Углавном су сви то схватили врло озбиљно и то баш у смислу да је подела нешто о чему председник озбиљно размишља. Сви су се сложили да је ово врло значајна порука и то нарочито у смислу промене државне политике око Косова. Наслов у продемократски настројеном Блиц-у од првог октобра говори довољно: "Подела Косова крајњи циљ Србије". Са Блицом, у коме као лид стоји: "Председник Србије Борис Тадић тему поделе Косова вратио је у јавност на велика врата" слажу се и други медији, не само домаћи. Оно што је занимљиво у том тексту у Блицу је став да та Тадићева "изјава практично открива циљеве власти у Србији". Додуше, неки преносе и ограду у виду става председника да је то крајња опција за Србију. Чак је и председник после покушавао да ублажава и "пегла" ту изјаву објашњењем да он није за поделу већ је то само у крајњој нужди.

Још је једна ствар упала у очи и обичном посматрачу – а то је да ова изјава изгледа као знак значајнијег одступања од досадашње политике власти у Београду према Косову. Или су у праву они који говоре да је ствар планирана одавно и да је то прави циљ који се до сада крио од домаће јавности јер би било тешко победити на изборима са таквом платформом. Тако би се наводно са поделом постигло и да "вук буде сит и овце на броју" што у овом случају значи – победу политике САД и ЕУ око проглашења независности Косова, задовољство Албанаца јер би добили и признање Београда, и коначно некаква, барем минимална компензација за Србију у виду малог парчета Косова и Метохије којим би се покушало махати пред апатичном српском јавношћу.

Оно што буни и Тадићеве присталице је тренутак у коме се даје оваква изјава. Чини се да су многи из председничког табора што из политичких што из маркетиншких мотива били нервозни због овакве изјаве. Наиме, главни је проблем како објаснити "опцију поделе" у моменту када Србија пред генералном скупштином УН има иницијативу о којој

се одлучује недељу дана после изјаве. Оваква прича у овом моменту слаби нашу позицију и генерише конфузију у нашим редовима, као и међу онима који би нас подржали на скупштини УН. Марк Алмонд за ББЦ каже "Ако кажете да сте спремни да размотрите могућност територијалне поделе, то је барем у извесној мери у супротности са вашим истовременим захтевом од Уједињених нација и Међународног суда правде да не прихвате независност Косова. Другим речима, тако у суштини говорите да сте спремни да признате независност Косова, али само под вашим условима". Неко од домаћих продемократских аналитичара је ово назвао "пуцањем у ногу сопственој иницијативи у УН" као и то да је то вероватно припрема за пораз. Какав утисак одаје земља која има више приступа решавању својих виталних проблема и која одаје утисак да ни сама не зна шта хоће. Жалостан.

Не само да се причом о подели слаби наша позиција око иницијативе у скупштини УН већ се ствара једна дубља структурална пометња. Овим се нарушава досадашњи, барем и формални концензус по питању платформе владе око преговора око Косова. Председник око ове важне идеје није консултовао државне органе а пре свега владу и скупштину, или барем јавност о томе није обавештена. У предизборној кампањи нико, па ни председник, није спомињао поделу – сви су се заклињали и заклањали иза државног суверенитета и интегритета. Најбитније је то што се причом о подели Косова – Косово неће успети поделити – већ само Србија. Антагонизми, политички и идеолошки, око идеје поделе би само још више продубили постојеће поделе и расколе. Стога се поставља питање – ако подела није на реду како каже председник, зашто се сада помиње када је то врло незгодно и за нашу спољнополитичку позицију, али и за унутрашњу стабилност. Ако је то последња опција председника Тадића, зашто се сада, очигледно прерано открива? Нико у трговини не излази одмах са последњом и често најнижом ценом.

Оно што је интересантно је да нико јавно, дакако свако из својих разлога, није за поделу. Готово нико од домаћих и страних политичара није подржао ту идеју. Запад, предвођен Америком и Албанци су против поделе јер верују да цело Косово треба да буде под њиховом контролом. Чак се ни на домаћој политичкој сцени у којој увек има оних који су спремни да бране став актуелног председника, ма ко он био, није нашао нико озбиљан ко би подржао идеју поделе. Па и Чедо Јовановић је са врло сличном аргументацијом Веље Илића ("није реално") одбацио ову идеју. Владика Артемије се показао као државотворнији од већине политичара и све опоменуо да је та идеја, осим што је изузетно штетна по националне интересе, и противуставна. Дакле, ако би председник покушао да ту опцију спроведе у дело он би морао и да покрене процес промене устава.

Што се саме поделе тиче она би Србији донела јако мало, док би сам почетак ових преговора (чак и ако би били тајни) јако ослабио нашу позицију. Можемо само мислити како овакве изјаве делују на спремност Москве да и даље инсистира на суверенитету и интегритету Србије. Када би и дошло до поделе, што је мала шанса, ми би смо ту добили

Подела Косова распољује Србију

Пише: Бранко Радун

среда, 08 октобар 2008 16:04

- скоро ништа. Највероватније не би добили ни северену Косовску Митровицу, а камоли неки већи проценат територије Косова и Метохије. За мало парче Косова би изгубили шансу да га икада више повратимо под суверенитет наше земље. Но не само то – већ би тиме признали независно Косово и дали албанском национализму крила за нову територијалну експанзију. Вара се свако ко мисли да би нова албанска држава била задовољна постојећим. Срби на северу би и поред поделе били угрожени, а албанска мањина у трима општинама "југа Србије" би тражила прикључење Косову као што су на свом "референдуму" из 1992 и одлучили. Њихови политичари су говорили и после Петог октобра да би у случају независности Косова и поделе истог они одмах тражили да се прикључе младој албанској држави. Такав пример поделе територије би био генератор криза и нових захтева за поделама и померањима граница у региону (Македонија, Црна гора...) а могуће и у свету.

Иако се неком најдобронамернијем може чинити да је подела Косова (па макар добили и значајнији проценат покрајине) нешто што би сада, у тренутку националног пораза и тешке друштвене кризе, требало прихватити по логици "боље ишта него ништа", требало би све ово сагледати и са једног дубљег идентитетског аспекта. Косово је постало део српског идентитета и оно није само 15 посто територије. Стога добровољно одступање од Косова заправо доводи до стања опасне угрожености самог националног идентитета, а то је, признаћемо, самоубилачка операција. Иако се неком можда подела Косова чини као рационалан избор, она би била изузетно тежак удар на само национално биће које би се од тога тешко опоравило. Једно је када нам га на силу одузму (што у рату што у миру) а нешто сасвим друго када ми зарад једног парчета територије на северу Косова или рецимо због отписа дела дугова добровољно пристајемо на то насиље и неправду. То би дугорочно тако негативно деловало на национално самопоуздање да би то имало последице у свим сферама друштвеног живота. Разорни ефекат би деловао на различитим нивоима почевши од генерисања нових и пеодубљавања постојећих политичких подела које су проклетство српске политике. Борба за Косово је борба за опстанак једног народа који ће бити жив (као и појединац) док се бори за оно до чега му је стало. Одустајање од те борбе, без обзира на реалне шансе, би дефинитивно био почетак краја историје, али не оне "глобалне фукујамине" већ наше српске.